

Lyssnande diskussion om bön – de tre abrahamitiska religionernas möte

Den 23.11.2017 samlades en grupp av representanter från de tre abrahamitiska religionerna för att mötas i diskussion över sina religiösa skrifter med hjälp av metoden *scriptural reasoning*. Denna gång hade shia-imamen **Abbas Bahmanpour** från Resalat islamska samfund fått välja tema och temat som valts var *bön*. Diskussionen gick på finska. *Scriptural reasoning* fungerar så att man först väljer ett tema sedan ska varje religion välja en text som ska läsas kring temat. Texterna behandlas en och en så att man först presenterar texten och sedan behandlar man den i grupp. Resten av gruppen kan fråga frågor av personerna som hör till religionen men ingen är en representant för hela religionen utan man talar som en representant för sig själv. Denna gång var det så många deltagare att gruppen delades i två inför diskussionen.

De muslimska textstyckena från Koranen (bl.a. 2:144.177.186.238, 14:40, 17:77-78, 20:45, 24:41.56 och 70:21-22) presenterades av imamerna Bahmanpour och **Anas Hajjar**. Den sistnämnde representerade den sunnitiska traditionen och Islamska samfundet i Helsingfors. Abbas Bahmanpour berättade att man strävar till att be konstant och genom bön kommer människan ihåg sitt ansvar som hon har. Bönen är inte bara rörelser utan det är att komma ihåg Gud. Man kan existera i konstant böneläge trots att man lever sitt normala liv. Detta väckte i vår diskussionsgrupp frågan om vad det betyder att komma ihåg Gud. Bahmanpour som fungerade som en av representanterna för islam i min grupp svarade att flera religioner har olika böneband de använder för repetitiv bön och i islam finns det liknande som man använder för att upprepa Guds olika namn. Det finns alltså ritualer för att komma ihåg Gud genom böneband och på spirituell nivå handlar det om att uppehålla kontakten med Gud. Diskussionen gick vidare till skillnaden på olika sorters böner i islam. *Salat*-bönerna är tideböner med noggranna instruktioner hur de ska utföras. Dessa obligatoriska böner utgör en av islams fem sk. pelare. Därtill rekommenderas det bl.a. att man stiger upp på natten och ber. Vi fick också lära oss att man inte får fråga ifall någon ber nattbönen utan det är mellan Gud och personen själv. Utanför salat kan man också be *du'a* bön som är bedjande bön.

Judiska skriften från 1 Samuelsboken 1:9–18, även kallad Hannas bön, presenterades av **Daniel Weintraub**. I judendomen ber man tre gånger om dagen och på sabbaten fyra. Dagens sista och första bön kan kopplas ihop då dagen tar slut vid solnedgången. Man kan be närsomhelst och varsomhelst men bönen hörs bättre ifall man är fler, det ideala antalet är tio män. Kvinnorna är befriade från bön men om de ber tre gånger blir det obligatoriskt. Nyttan av bönen förmedlas åt alla människor, inte bara judar.

Under diskussionsdelen hade vi i vår grupp som experter gymnasieelever som gått i den judiska skolan i Helsingfors. De berättade att man inte kan bönerna utantill utan i skolan studerar man också bön. De hade ofta en finsk översättning bredvid den hebreiska texten. Hebreiska är bönespråket och alla av dem har studerat nio år hebreiska men det är svårt att lära sig då man nödvändigtvis inte möter språket annanstans. Vi hittade en likhet mellan islam och judendom då islams rituella böner sker på arabiska men bedjande bönen i islam sker på det egna språket.

De kristna texterna från Matt. 6:5–13 och Luk. 11:1–4 presenterades av **Elina Hellqvist**. Texterna som hade valts var bibelställena varifrån bönen Vår Fader kommer ifrån. Bönen Vår Fader ber man på nästan alla gudstjänster, förrättningar och andakter i kyrkan. Man kan också be fritt utan en färdigt skriven bön.

Diskussionen började med en kritisk iakttagelse om att man, enligt texten, inte ska be synligt utan i skymundan, fast man samtidigt samlas i kyrkan – är detta inte en motstridighet? Samtidigt

poängterades det att texten handlade om att inte upplyfta sig själv som person genom bön. Trots att man kan fundera på kyrkans synlighet så kan man tänka det som att de som går in i kyrkan faktiskt söker sig undan för att be. Samtidigt handlar också kristendomen mycket om gemenskap och man kan inte glömma bort den gemensamma bönen och gudstjänsten. Det inflikades även att man i Vår Fader -bönen faktiskt ber för ”*vår* fader” och att ”*giv oss*” o.s.v. så bönen är inte heller menad för en individ utan hela kristenheten. Diskussionen gick vidare till det att kristendomens bönetradition är väldigt annorlunda än i judendomen och islam. Det är väldigt mycket friare vilket leder till stor variation. Det som är gemensamt är trots allt bönen Vår Fader. I diskussionen kom inte upp språkaspekten men den påverkar också. Det att inte kristna har ett gemensamt bönespråk leder till att kristendomen i böneaspekt upplevs annorlunda från islam och judendom.

Sabina Sweins, TK, teol. stud. (Åbo Akademi)